

Studium Generale 2
8. september 2022
Universitetets idéhistorie og

Skriveøvelse 1

Opgave 1: Hvad er idéhistorie?

- *Redegør* for hovedpunkterne i hhv. Lassens og Skinners forståelse af, hvad idéhistorie er. *Diskutér* forskelle og ligheder mellem de to tekster
- Opgaven må maksimalt være på 4.800 anslag. Den skal afleveres d. 13/9 (inden kl. 23.59) på Brightspace

Skriveøvelse 1

- indledning og konklusion skal have substantiel indholdsmæssig tyngde
- indledningen skal præcisere hvilke sammenligningspunkter, der er valgt, en begrundelse for dit valg; Indledningen skal indeholde en præcis og afgrænset problemformulering + en beskrivelse og begrundelse for disposition/fremgangsmåde, dvs. undersøgelsens hvad og hvordan
- konklusionen skal indeholde en beskrivelse af, hvorledes de valg værkerne har truffet ifht de sammenligningspunkter, du har valgt, siger noget om hvordan de forstår idéhistorie; pas på du ikke bare gentager de foregående sider, det er ikke at konkludere; Konklusionen er ikke en opsummering men et genbesøg af/endelig besvarelse af problemformuleringens grundspørgsmål
- Husk afsnitsoverskrifter
- rigtig fint at aktivt inddrage andet fra pensum og andet du har læst (men ikke et krav)
- kom tidligt i gang med sammenligningen, undgå lange, separate redegørelser for teksterne
- Problemformuleringens spørgsmål skal lede fremstillingen og gøre noget ved/spørge til de behandlede tekster
- Hold fokus på det egentlige
- Undgå at skrive for knudret eller for friskt, ingen personlige eller anekdotiske kommentarer
- Husk grundig sprogkorrektur

Fem principper

- Tæt forbindelse mellem forskning og uddannelse
- Forskningsfrihed
- Undervisningsfrihed
- Selvstyre
- Videnskabens enhed

” ... led i en lang, hovedsagelig europæisk tradition, ifølge hvilken universiteter er læreanstalter eller lærdomsinstitutioner, der har et vist selvstyre, dyrker videnskab og giver videregående uddannelse og har eneret på at tildele de højeste kvalifikationsbeviser i deres samfunds officielle forsknings- og

Hans Fink, "Hvad er et universitet?" (2003)

Aarhus Universitet blev grundlagt i 1928 og er i dag i den absolutte [verdenselite på flere forskningsfelter](#).

Aarhus Universitet (AU) er blandt verdens 10 bedste universiteter grundlagt inden for de seneste 100 år og har en lang tradition for partnerskaber med nogle af verdens bedste forskningsinstitutioner og universitetsnetværk.

Gennem samarbejde med myndigheder og erhvervsliv har AU et stærkt engagement i samfundsudviklingen.

AU har som mål at bidrage til at løse de globale og komplekse udfordringer, som verden står over for. Derfor tilstræber universitetet at forene forskernes høje faglighed med samarbejde på tværs af faggrænser for at kombinere forskning på nye måder.

Det sker i tæt kontakt med verden omkring os og skaber grundlag for, at universitetet er internationalt konkurrencedygtigt inden for forskning, uddannelse og videndeling.

Forskning

Forskningen ved Aarhus Universitet er organiseret dels i [institutter](#) fordelt på fem fakulteter, dels i grundforskningscentre.

Aarhus Universitet omfatter desuden en række [interdisciplinære centre](#)

To forskere ved universitetet har modtaget Nobelprisen i henholdsvis kemi (1997) og økonomi (2010). Adskillige af forskningens mest [eftertragtede priser og bevillinger](#) er også gået til en lang række af forskere ved Aarhus Universitet.

Der er 6.300 forskere (4.400 årsværk) ved universitetet inklusiv cirka 1.800 ph.d.-studerende.

AU udbyder et omfattende program af [efter- og videreuddannelser](#), der sikrer livslang læring til mange samfundsgrupper.

Uddannelse

Uddannelserne ved AU er baseret på og integreret med forskningen. De udvikles i et tæt samspil mellem aftagere, videnskabelige medarbejdere og studerende. Dimittenderne er Aarhus Universitets vigtigste bidrag til samfundet.

AU har 38.000 studerende (2018) – heraf er de 3.000 udenlandske studerende.

Universitetet optager årligt 7.000 studerende og uddanner 5.200 kandidater.

AU begyndte som det første universitet i Danmark at rekruttere til ph.d.-uddannelsen allerede før kandidatgraden.

Samarbejde

I samspil med omverdenen bidrager universitetet i væsentligt omfang til udviklingen af det danske og internationale samfund.

Universitetet har en unik position som leverandør af forskningsbaseret rådgivning til offentlige myndigheder inden for bl.a. [miljø og energi](#), [jordbrug og fødevarer](#), samt retsmedicin.

Universitetet samarbejder med Region Midtjylland om Aarhus Universitetshospital og det sammenhængende sundhedsvæsen.

Derudover samarbejder forskere fra Aarhus Universitet med andre eksterne partnere som myndigheder samt private organisationer og virksomheder.

Kort om AU

» Antal studerende 2019: 38.000

» Antal medarbejdere (årsværk) 2019: 8.000

» Færdiguddannede bachelorer 2019: 4.625

» Færdiguddannede kandidater 2019: 5.045

» Færdige ph.d.'er 2019: 455

» Indtægter i 2019: 6,7 mia kroner

Skriv her for at søge

13:19

27-08-2020

22

”

Universitetet er et delvist beskyttet sted, hvor inden for forsøget på at uddybe og udvide menneskelig forståelse har prioritet over alle andre formål og det på en måde, der ville være vanvid eller i hvert fald meget forstyrrende i alle andre af samfundets institutioner.

Stefan Collini, *What are universities for?* (2012)

Universitets idéhistorie

Traditionelle universitet

Førmoderne, cirka 1200-
sandhed

Forskningsuniversitet

Moderne, cirka 1800-
videnskab

Entrepreneurielle universitet

Nutidigt, cirka 1990erne-
nytte

Gibbons: Hvad slags universitet (1997)

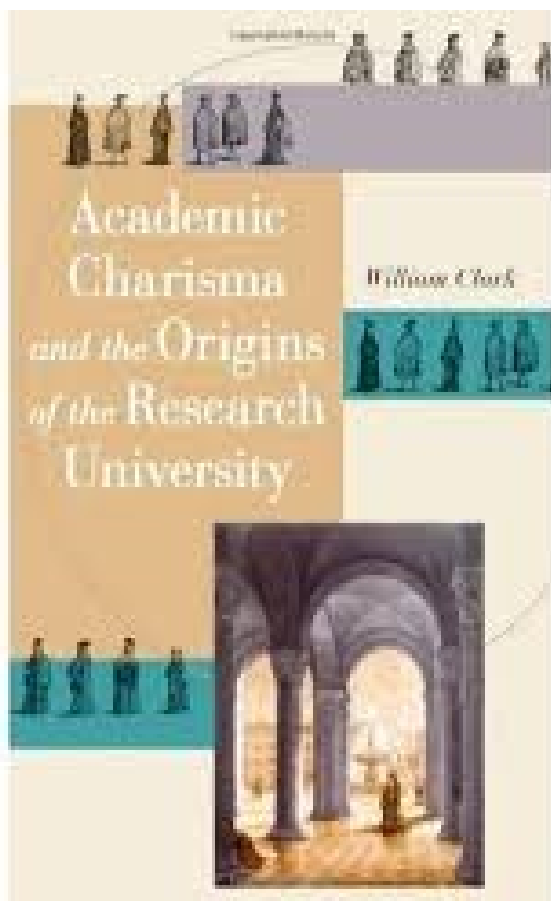
Modus 1	Modus 2
Fra 1945 og frem	Fra 1990'erne og frem
forskningspraksisser knyttet til universitetet	forskningspraksisser knyttes ikke nødvendigvis eller kun til universitetet
Udføres af universitetsansatte videnskabsfolk	Udføres af forskere
Fagdisciplinær Erkendelsesdrevet Færdighedshomogenitet hierarkisk	Interdisciplinær Anvendelsesdrevet Færdighedsheterogenitet Flygtig/flydende
Homogenitet blandt aktører involveret i vidensproduktionen	Diversitet blandt aktører involveret i vidensproduktionen

Universitet ||
omverden

Universitet -
omverden

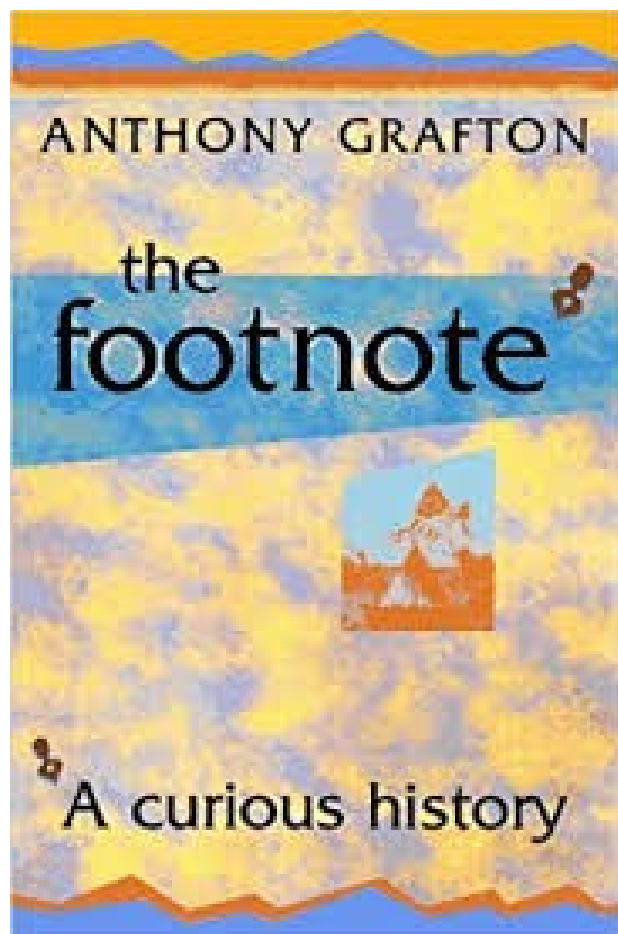
Opkomsten af akademisk viden

2006

- Opkomsten og udviklingen af:
  - Undervisningskataloger
  - Forelæsningen og disputationen
  - Eksaminationen
  - Forskningsseminaret
  - Doktorgraden
  - Professorudnævnelse
  - Bibliotekskataloget
- Som såvel idémæssige som materielle praksisser
  - "little tools of knowledge" (Foucault, Latour)
  - Papir- og dokumentforhold
  - Arkitektur
  - Bureaukratiske procedurer
  - Statslige, økonomiske, universitære forhold
- Akademisk karisma
  - Produktion af en 'akademisk viden' som

Fodnoten

1997

- Fodnoter er "humanistens grove ækvivalent til naturvidenskaberens datarapport: de tilbyder empirisk støtte til de fortalte historier og de fremlagte argumenter. [...] Som en basal faglig og intellektuel praksis fortjener de samme form for tæt undersøgelse som laboratoriebøger og videnskabelige artikler længe har modtaget fra videnskabshistorikere." (s. vii)

1) Fodnotens idéhistorie (i humaniora)

- Os i dag
- 1800tals historikere
- Oplysningsfilosoffer
- 1700tals antikvarister og kirkehistorikere
- Pierre Bayles *Historiske og kritiske ordbog*, 1696

2) Fodnoten som akademisk vidnesbyrd

- Reference, kommentar, originalcitater; fod-/slutnote
- Tillidsøvelse
- Litterær og argumentativ teknologi
- Dokumentations- og verificeringsteknik

Videnskabernes fællestræk

- 1) Den videnskabelige tilgang til verden er en *systematisk undersøgelse af det skjulte*
- 2) Hovedformålet med den videnskabelige aktivitet er at *frembringe ny viden*
- 3) Den videnskabelige analyse *producerer og fortolker empiri*
- 4) Den videnskabelige analyse søger at *forstå det undersøgte objekt på dets egne præmisser og at kommunikere dette på en forståelig og gavnlig måde for os nu*
- 5) Videnskabernes videnskabelighed sikres og opretholdes af *deres kontinuerlige engagement med verden og af deres sociale karakter*
- 6) Den afgørende videnskabelige etos er *kritisk selvrefleksion*
- 7) Den videnskabelige praksis er afhængig af at *opretholde afstand til andre sandheds- og autoritetskilder*
- 8) Videnskaben er drevet af et ønske om *at forstå og at forbedre verden*

Videnskabernes nytte og funktion

- 1) Fremme menneskehedens samlede forståelse
- 2) Uddanne vidensarbejdere
- 3) Udvikle nye teknologier
- 4) Bidrage til at løse tidens store samfundsudfordringer
- 5) Kritik
- 6) Øge offentlighedens oplysning og indsigt
- 7) Fremme åbenhedskultur og demokratiske idealer
- 8) Skabe meningsfulde fortællinger
- 9) Sikre forandringsberedskab

Principper for akademisk videnskab, 1

Communalism: videnskabelig viden er offentlig, tilhører fællesskabet og dens status afgøres af fællesskabet

Universalism: åben for alle og dens resultater bedømmes uden hensyntagen til personlige kriterier såsom race, køn, nationalitet, klasse

Disinterest videnskaben skal være frigjort fra alle ikke-videnskabelige interesser i metode og resultat

Originality for at indgå i den fælles viden skal bidrag indeholde noget nyt og for forskningen relevant

Skepticism krav at resultaterne udsættes for informeret kritik

Principper for akademisk videnskab, 2

Propriety: viden er ejet af nogen og ikke nødvendigvis offentlig

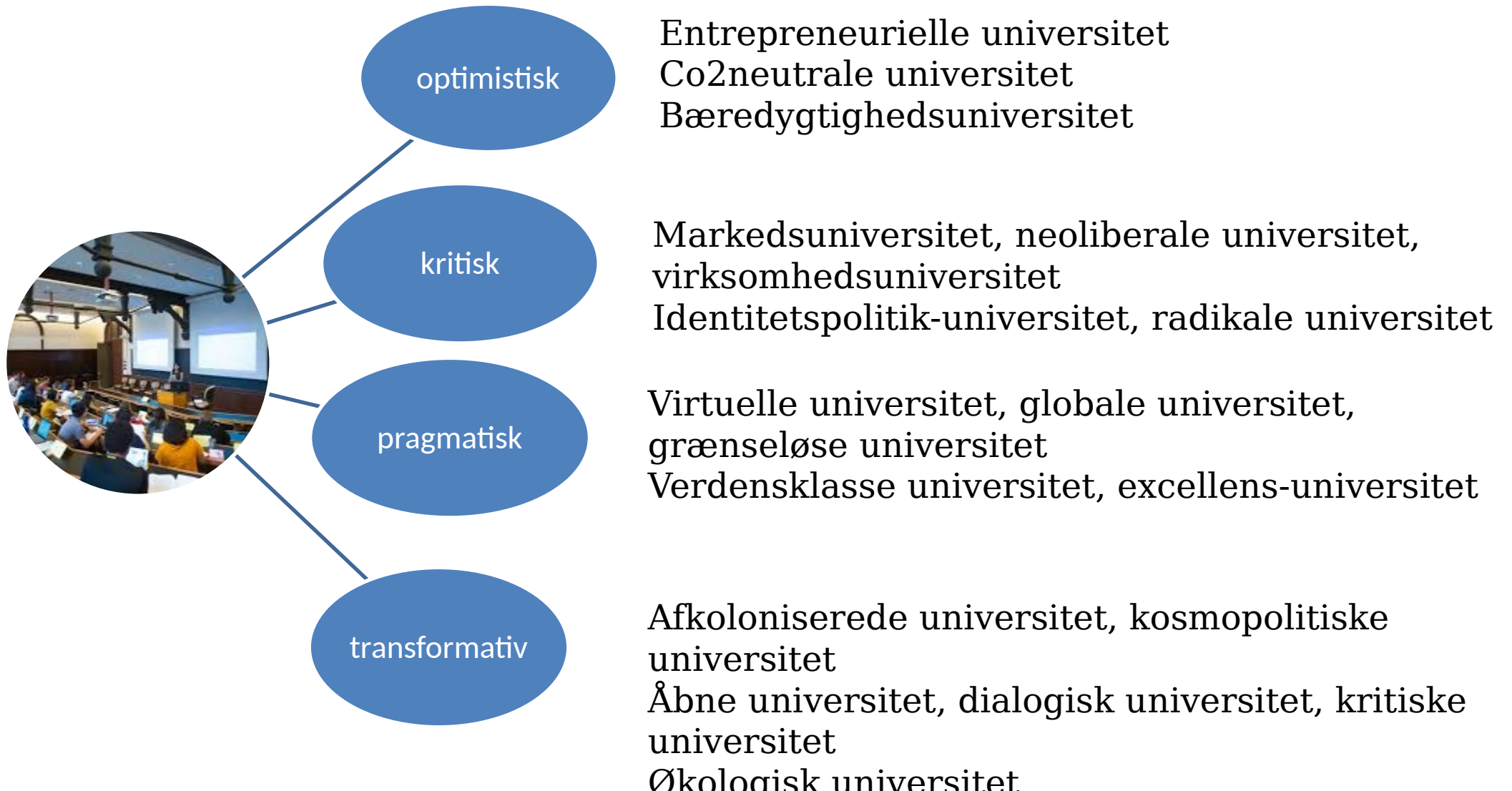
Local: sigter på løsning af 'lokale' problemer i modsætning til universel forståelse

Authority udøverne handler som i hierarkisk system snarere end som individer. Får tildelt en opgave

Commissioned med henblik på praktiske problemer snarere end originalitet

Expert ansat som ekspert/problemknuser snarere end pga generel kunnen og almen viden

Aktuelle idéer om universitetet

diskussion

- Hvilke idéer om universitetet i dag og hvilke idealer om det mulige/fremtidige universitet findes i
  - SDU's verdensmål
  - Den gode studerendes manifest
  - Reclaiming our university
- Hvilke idéhistoriske spørgsmål/temaer kan vi rejse til teksterne?